

Grant NPRH: przydział źródeł do transliteracji na I etapie badań. Skróty źródeł.

Przydział tekstów źródłowych do transliteracji sury XXXVI – **Jā-Sin:**

1. Tefsir z Mińska z 1686 r., Centralna Naukowa Biblioteka Białoruskiej Akademii Nauk (skrót: TCNB) – M. Tarełko
2. Tefsir „Zikr al-Kitab” z Mińska z XVIII w. (skrót: TZK) – I. Synkowa
3. Tefsir z Olity z 1723 r. (skrót: TAL) – H. Miszkinieni
4. Tefsir z Londynu z 1725 r., Biblioteka Białoruska im. F. Skoryny (skrót: TL) – I. Radziszewska
5. Tefsir z Wilna z 1788 r., Biblioteka Uniwersytetu Wileńskiego (skrót: TUW) – Cz. Łapicz
6. Tefsir Józefowa z 1890 r., Wilno (skrót: TJW) – E. Pokrowskaja
7. Tefsir Chalila Józefowicza z końca XIX w. i początku XX w. (skrót: TCHJ) – M. Tarełko
8. Tefsir z Petersburga z 1811-1825 r., Biblioteka Uniwersytetu w Petersburgu (skrót: TUP) – H. Miszkinieni
9. Chamaił z Grodna z 1814 r., Państwowe Muzeum Historii Religii w Grodnie (skrót: CHG) – I. Synkowa

Uwaga: Transliteracji sur najkrótszych: I oraz CX–CIV z różnych rękopisów dokonają J. Kulwicka-Kamińska, A. Luto-Kamińska oraz A. Konopacki, którzy odbyli praktyczny kurs czytania i transliterowania tekstów Tatarów WKL. Poprawność ich odczytu i transliteracji sprawdzają Cz. Łapicz oraz I. Radziszewska.

Najkrótsze sury – w celach porównawczych – przetransliteruje również M. Tarełko (CX–CIV w TCNB; I w TZK; I, CXII–CIV w CHG; I, CXII–CIV w TCHJ) oraz H. Miszkinieni (I, CX–CIV w TUP).

Jeśli ktoś z członków Zespołu dysponuje źródłowymi tekstami (rękopisami) innego typu (kitabami, chamaiłami...), w których znajdują się interesujące nas sury, prosimy o dokonanie ich autorskiej transliteracji dla celów porównawczych.

Transliteracje powinny być gotowe do 15 września 2013 r. Po tym terminie zostaną one udostępnione wszystkim członkom Zespołu, a następnie staną się podstawą i przedmiotem dyskusji w Sokółce.

Na następnej stronie podajemy propozycję rozwiązań technicznych: **układ strony, symbole, skróty etc.**

Uwagi do układu strony:

Proponujemy **standaryzowany układ formalny stron transliteracji** rękopisów.

Na każdej stronie transliterowanego tekstu powinny się znaleźć następujące wyróżniki:

1. **Identyfikator rękopisu** w formie przejrzystego skrótu; niektóre rękopisy mają skróty utrwalone w literaturze przedmiotu, np. TL – *tefsir londyński*, takie należy zachować.
2. **Numer sury** wg Koranu oraz **numer strony** konkretnego rękopisu, o ile ma on paginację. W zasadzie nie uwzględniamy numerów ajatów (wersetów), gdyż w większości rękopisów ajaty nie są ani wyróżniane, ani numerowane. Tam, gdzie taka numeracja istnieje (np. w *tefsirze Józefowa* 1890) proponujemy podawać ją w nawiasach: (xyz).
3. **Identyfikator autora** transliteracji oraz **osoby sprawdzającej**; dane te zostaną podane w formie przejrzystych skrótów. Skróty ustalają sami autorzy; w moim wypadku będzie to: CzŁ.
4. U dołu strony jest miejsce na wszelkie **uwagi, komentarze, wątpliwości, sygnały**, jakie z pewnością nasuną się w czasie pracy. Staną się one ewentualnie podstawą wspólnej dyskusji i wspólnych rozstrzygnięć w czasie naszych warsztatów. Do konkretnych uwag warto dodawać numer wiersza, do którego się one odnoszą. Tu można również zapisać glosy, dopiski, komentarze, uzupełnienia, jakie znajdują się na marginesach rękopisów.
5. Lewa kolumna tabeli (Nr wiersza rękopisu) ma charakter **otwarty**. Tłumaczy się to tym, że najczęściej polski wariant tekstowy (pisany ukośnie) w transliteracji na łacinkę jest znacznie obszerniejszy, niż arabski oryginał i nie mieści się w jednym wierszu, a niekiedy rozciąga się nawet na kilka wierszy. Wiersze w rękopisach nie są numerowane, dlatego trzeba je numerować na bieżąco. W zasadzie na stronie rękopisu tefsiru mieści się nie więcej, niż 8 wierszy (*tefsir wileński* 1788); najczęściej jednak na stronach jest 5 – 6 wierszy.

Proponujemy także **standardowy zestaw symboli** do wykorzystania w transliteracji (za: *Klucz do rajy...* w opr. H. Jankowskiego i Cz. Łapicza, s. 46):

- [ ] – ubytki (luki) tekstowe bez autorskiego uzupełnienia;
- [abc] – autorskie uzupełnienie brakującego tekstu, o ile jest to możliwe;
- <abc> - tekst poprawiony lub zrekonstruowany;
- <> - tekst błędny bez próby rekonstrukcji;
- { } – tekst nadpisany, dopisany na marginesie lub zbyteczny, np. powtórzony;
- ? - pytajnik stawiamy przed wyrazem o niepewnym (hipotetycznym) odczycie
- . – kropka odpowiada nieodczytanej lub ułomnie zapisanej literze
- | - granica rzędka (wiersza) w oryginale rękopisu

Uwaga:

Liczba źródeł może ulec zmianie, jeśli uda się dotrzeć do kolejnych rękopisów (np. Sankt Petersburg, Psków...).

